

- ▶ Trondheim må kutte, men gir seg ikke. **Side 3**
- ▶ Nå er det tid for å bestille materiell til Fagforbundsdagene. **Side 5**

Ambulansekaos i Trøndelag

FOTO: MARIA WATTNE

– **Dyr sparing:** Styret for RHF Helse Midt-Norge la store deler av ambulansetjenesten ut på anbud for et år siden. Målet var å spare penger. Nå kommer det fram at 84 ekstra millioner har rullet fra foretaket til private ambulansefirma. **Side 2**

Faglig EU-skepsis

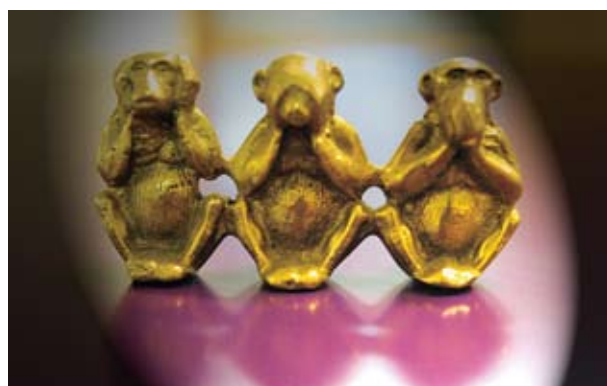
– Ikkje gå inn i EU utan å tenkje dykk godt om. Dette var meldinga ver.di, Fagforbundets systerforbund i Tyskland, hadde til forbundsstyret da dei møttest i byrjinga av september.

Side 3

FOTO: KARL-SOFIE JENSEN

Vanskelig å varsle

Arbeidsmiljøloven er skjerpet for å gjøre det lettere å varsle om kritikkverdige forhold på jobben. Likvel er det ikke lett. Den skal være modig og ha mange bak seg som velger varslerrollen.

Side 4

ILL.FOTO: KARL-SOFIE JENSEN

Krav på å bli hørt

Hovedavtalens bestemmelser om drøftinger med de tillitsvalgte innbærer at de skal få si sin mening i god tid før konklusjonen er trukket. Arbeidsgiver skal ikke legge ferdige innstillinger på de tillitsvalgtes bord.

Side 6

ILL.FOTO: TITTI BRUN

Ambulansesaken i Midt-Norge må gjennomgå

Offentlig ansvar: – Ambulansetjenesten er for viktig til å settes på anbud. Det mener Fagforbundets Kjellfrid Blakstad. Fagforbundet mener Riksrevisjonen må se på alle deler av prosessen etter anbudsrotet i Helse Midt-Norge.

Det har stormet rundt Helse Midt-Norge etter at det kom fram at helseforetaket stilte med en ekstrapott på tilsammen 84 millioner til anbudsvinnerene Nam-sos Trafikklag og Innherred Ambulanse. Pengene har kommet etter at ambulansefirmaene fikk «uforutsette lønnsutgifter».

Tynnslett tillit

Tilliten til helseforetaket er tynnslett etter at saken også ble forsøkt lagt lokk på. Styret har snudd og frigitt sakspapirene i forbindelse med ekstrabevilgningen. Helse Midt-Norge har også signalisert at de vil ha en gjennomgang av saken.

– Det er ikke nok, mener Fagforbundets arbeidsutvalgsmedlem Kjellfrid Blakstad. Hun peker på at helseforetakene er offentlige selskaper og at det derfor bør stilles helt andre krav til åpenhet.

– Vi mener det må en uavhengig gjennomgang av alle sider av anbudsprosessen. Derfor mener vi Riksrevisjonen må foreta gjennomgangen. Et eksternt advokatfirma, hyret av Helse Midt-Norge gir ikke den nødvendige tyngden, mener Kjellfrid Blakstad.

Dyr privatisering

Hun får støtte av konserntillitsvalgt Sigmund Eidem. – Jeg syns det er betenkelig at et eksternt firma får etterbetalt høyere lønnsutgifter krone for krone. Da Helse Midt-Norge undervurderte lønnsutviklingen med nærmere 70 millioner, kom kravene om innsparinger på andre områder fort. Jeg syns ikke det er rettferdig, slår Sigmund Eidem fast.

Han er kritisk til arbeidet konsulentfirmaet Ernst&Young gjorde i forbindelse med anbudene. – En rapport fra konsulentfirmaet påstod det ville bli 18 millioner billigere å sette ut driften av ambulansetjenetene. Jeg tror vi nå kan slå fast at det ikke er tilfelle. Det blir dyrere å sette ut ambulansetjenestene, mener konserntillitsvalgt Sigmund Eidem.

Bevisst underprising

I etterkant kan det se ut som det regnestykket er blitt ganske anderledes. Ifølge lokalavisa Frøya/Hitra var det åpen konflikt og påstander om at de selskapene som la inn lavest anbud budsjetterte med urealistisk lave lønnskostnader. Jan Kristoffersen var en av dem som påpekte dette forholdet. – Det manglet ikke på advarsler. Lønnskampen som pågikk viser at det med økte lønnsutgifter ikke

skulle være noen uforutsette utgifter, sier Jan Kristoffersen til avisa. Etter å ha tapt anbudsrunder la han ned driften på Hitra.

Kjellfrid Blakstad mener Helse Midt-Norge ikke lenger bør legge ambulansetjenesten ut på anbud. – Ambulansetjenesten er kjernevirksomhet for helseforetaket. Den skal ikke ut på anbud.

Hun mener hensynet til de ansatte, og nødvendigheten av å ha en ambulan-

setjeneste som befolkningen kan stole på, er viktigere enn muligheten til å spare noen kroner. – Dessuten viser denne saken at anbud ikke gir det billigste og beste tilbudet, slår Kjellfrid Blakstad fast.

NILS FREDRIK HANSEN |
nils.fredrik.hansen@fagforbundet.no

Dyrere med anbud: Konserntillitsvalgt Sigmund Eidem mener det blir dyrere å sette ambulansetjenesten ut på anbud enn å la det være.

Trondheim må kutte

Det rødgrønne glansbildet slår sprekker, sier den borgerlige opposisjonen. Verken Fagforbundet eller politikerne kjenner seg igjen i den beskrivelsen.

– Ryktet om den rødgrønne politikkers død i Trondheim er sterkt overdrevet, sier Geir Waage, kommunalråd for AP i Trondheim. Kommunen har møtt en tøfere økonomisk virkelighet det siste året, og ligger an til et underskudd på 160 millioner i 2008.

Tapte på privatisering

Waage sier det er tre årsaker til underskuddet. – De ansatte fikk et velfortjent lønnsoppgjør, som kosta et par prosent mer enn budsjettert. Det gir store utslag for en kommune hvor størsteparten av utgiftene er lønnsutgifter, sier han. – Videre ble vi utsatt for et 1000-årsran da høyresida solgte e-verket for noen år siden, hevder Waage. – Hvis vi fortsatt hadde hatt e-verket hadde vi hatt ca. 200

millioner ekstra i år. Aksjefondet vi nå har, kommer sannsynligvis ikke til å betale ut noenting. For det tredje rammes vi av renteøkningene som alle andre.

Konsekvensen er at kommunen nå må spare to prosent av driftsbudsjettet. Hvor kuttene kommer er fortsatt usikkert. – Vi skal holde løftet om full sykehjemsdekning, og så skal vi få kontroll på økonomien, sier AP-politikeren. – Hvilke kutt som skal gjøres er vi nødt til å ta i budsjettforhandlingene med de andre rødgrønne partiene, fortsetter Waage. Han kan fortelle at de ønsker å skjermes velferdstilbudet,

og allerede nå strammer inn på områder som internavisa og interne utviklingstjenester.

Borgelig kritikk

De rødgrønne Trondheimspolitikerne har fått kritikk fra høyresida for å ta opp for mye lån, og dermed pådra seg for høye renteutgifter. – Det var aldri noe alternativ å ikke ta opp lån, er Waages svar på den kritikken. – Trondheim hadde ikke bygget en eneste kommunal barnehage på fjorten år da vi tok over. Skolene hadde ikke blitt pusset opp, og det var køer for å komme inn på sykehjem. Vi var nødt til å ta opp lån for å bygge opp velferden, sier Waage. Han påpeker at Trondheim fortsatt har mindre gjeld per innbygger enn både Oslo og Bergen.

– Ingen liker å kutte

Kristin Sæther, leder i Fagforbundet Trondheim, er ikke glad for kuttene som nå kommer. Likevel vil hun ikke være med på å svartmale situasjonen.

– Vi skulle gjerne hatt pengene fra e-verket som høyresida solgte, men vi er nødt til å forholde oss til forholdene som de er, sier fagforeningslederen. – Nå må vi prøve å ta kuttene der det ikke går utover tjenestene. Og så blir vel noen investeringer utsatt, tror Sæther.

Fagforbundet i Trondheim prøver å være med på omorganiseringen i forkant. Kristin Sæther sier at de opplever det er en reell diskusjon om innholdet i budsjettet. – Vi er invitert til å være med på budsjettdebatten, og vi blir tatt med på råd, forteller hun. Fagforbundet og den rødgrønne ledelsen i byen har jevnlig møter for å diskutere styringen av kommunen.

Helt fornøyd med prosessen er fagforeningslederen likevel ikke. Hun håper den politiske ledelsen vil legge mer vekt på 3-partssamarbeidet i kommunen. – Trondheim har jo blitt med i kvalitetskommuneprogrammet, påpeker Sæther, og forventer derfor at større politiske saker blir tatt opp i 3-partsarbeidet.

ANDREAS HALSE |
andreas.halse@fagforbundet.no

Geir Waage, kommunalråd for AP i Trondheim.

FOTO: MARIA WATTNE

I slutten av oppturen

Nei til EU: – Ikkje gå inn i EU utan å tenkje dykk godt om. Dette var den første meldinga ver.di, Fagforbundets sys-terforbund i Tyskland, hadde til forbundsstyret da dei møttest i byrjinga av september.

Fagforbundet sitt forbundsstyre møtte ver.di, det tyske LO (DBG) og tilsette på den norske ambassaden i Berlin, under sin tre dagar lange studietur til Berlin. Europeisk politikk sto på dagsorden.

Direkte kontakt

– Det er nyttig å møte søsterforbundet vårt og få snakke direkte med dei. Akku-rat som oss, har dei eit nytt forbund, berre at dei vart slått saman av fem ulike forbund i 2001, ikkje berre to som oss. Dei har hatt ei anna utvikling enn oss, med til dømes stor nedgang i medlems-talet. Vi er inne i ein periode med evalu-ering av Fagforbundet, så vi hadde mykje å diskutere, fortel forbundsleiar Jan Davidsen.

Forbundsstyret var òg oppteken av korleis ver.di meistarar dei ymse dom-mane i EU-domstolen som Luxemburg, Ruffert og Niedersachsen-dommen. For-bundsleiaren framhevar at det er viktig at den politiske leiinga er godt oppdatert på det som hender i Europa/EØS. Det som hender her bind også opp Noreg og norsk politikk.

– Særlig har vi mykje å lære av dei som har same ståstad som oss, seier Davidsen.

Undergreven nasjonal lov

Detlev Bruse, leiar av internasjonal avde-ling i ver.di, fortalte om problema EF-domstolen sine seinaste dommar hadde ført til for europeisk fagrørsl.

Detlev Bruse viste mellom anna til at Luxemburg blei dømd for å gå for langt i å gjere si eiga lovgjeving gjeldande for utanlandske arbeidarar på oppdrag i lan-det. Bruse snakka òg om den tyske del-staten Niedersachsen, som har vedteke ei lov som krev at offentlege byggeopp-drag og lokal persontransport berre kan gis til selskap som betalar lønningar i samsvar med fastsett tariffavtale. Hovu-drentreprenøren forpliktar seg til å på-legge eventuelle underentreprenørar dei same vilkåra. Dette slo EF-domstolen fast som ulovlig i april i år. EF-domstolen seier altså at nasjonal lovgjeving mot so-sial dumping er underordna EU- og EØS-retten og i strid med utstasjoneringssdi-rektivet og EU-traktaten sine teneste-reglar.

Lovfesta minstelønn

Økonomane i ver.di, DGB og ambassa-den er einige. Tyskland befinner seg øko-nomisk i slutten av ein konjunkturopp-gang. Frå 2005 til 2008 har 1, 9 millionar fleire komme i arbeid, men nå stiger ar-beidsløysa. Dierk Hirschel, økonom i DGB (LO), fortel om ein meir tilspissa politisk situasjon.

– Den kjern med økande arbeidsløyse. Lavlønnssektoren utvidast stadig. Ar-beidsmarknaden deregulerast og dei rike får skattelette. I dag tener 25 prosent av arbeidsstokken mindre enn to tredeler av gjennomsnittet. Det er behov for å få lov-festa ei minstelønn. DGBs kampanje krev ei minstelønn på 7,50 Euro per time.

Dårlege kår for tariffavtalar

Friedrikke Posselt, tariffansvarleg i ver.di, understrekar òg behovet for ei lov-festa minstelønn (www.mindestlohn.de). Pos-selt fortel at vilkåra for tariffavtalar i

Tyskland gradvis blir dårlegare. 1, 4 mil-lionar tilsette har nå ei timelønn under 7, 50 Euro. Ho fortel om frisørar som er heilt nede i 3,50 Euro per time.

600 000 personar er avhengige av so-sialhjelp, trass i at dei er i full jobb. Dette er eit aukande problem, seier Posselt. Ho fortel òg at stadig færre arbeidsgjevarar er med i arbeidsgjevarforeiningar. Man-ge melder seg ut, og nye arbeidsgevarar melder seg ikkje inn. I tillegg har fagrørsla problem med å få organisert arbeids-takarane i det gamle Øst-Tyskland.

Lønnsforskjell

Likestillinga har òg tøffe kår i Tyskland. Lønnsforskjellane mellom aust og vest er framleis store, men òg mellom kvinner og menn. Kvinner tener i gjennomsnitt 22 prosent mindre enn menn. Ines Gra-ber-Drews som har ansvar for desse spørsmåla i tyske LO, kom med fleire sjokkerande tall. Dei har til dømes berre åtte prosent barnehagedekning i Tysk-land. Kvinners deltaking i samfunnet og arbeidslivet påverkast sjølv-sagt av dette, noko som uroar det tyske LO.

KARI-SOFIE JENSSEN |

kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

Forhistorisk: Ines Graber-Drews, ansvarleg for likestillingspolitikken i tyske LO, kunne fortelje om forhistoriske forhold i Tyskland, når det gjeld likestilling.

FOTO: KARI-SOFIE JENSSEN

Fagforbundet Førde som sponsor

Fagforbundet Førde har laget seg en sponsoravtale med brannvesenet i Førde. I tre år kan folket i Førde og omliggende kommuner seg fagfor-bundets logo og navn på en av brannvesenets biler.

Brannsjef Bernhard Øberg, brannmann Tore Skarholm, leder av Fagforbundet, Bjørn Hatlelid og brannmann Bjørn Berge er fornøyde med sponsingen av brannvesenet i Førde.

FOTO: KARI-SOFIE JENSSEN

Brannsjef Bjørn Øberg viser fornøyd fram redningsbilen med logo og navnet til Fagforbundet. Det er å se på bakluka til en redningsbil. Redningsbil er ikke en vanlig brannbil med vann.

– Dette er en mye lettere bil, som raskt er ute på ulykkesstedet. Ombord har vi klippeutstyr som vi trenger når personer er sitter fastklemt i biler i ulykker og nå har vi også, takket være Fagforbundet, redningsutstyr for ulykker i elv, forteller Øberg.

Elveredning

Bjørn Hatlelid, leder i Fagforbundet Før-de synes det er vel anvendte penger. Det var Fagforbundet som tok kontakt med rådmannen først, ikke omvendt.

For en ikke alt for stor sum i året i tre år har de kjøpt inn tørrdrakter, rednings-vester og hjelmer til tre personer. Hatlelid er fornøyd med at dette er utstyr som kommer alle til gode, både medlemmer og innbyggere. Faktisk ikke bare innbyg-

gere i Førde, men også i de nærmeste kommunene som Aurdal, Nausdal og Jøl-ster.

– De vet nå at dette utstyret finnes, så der bare å ringe. Dette bidraget gjør at vi kan drive elveredning i overflaten. I Før-de har vi frivillig dykkertjeneste. I fjor redda vi ei jente ved hjelp av dette utstyret, forteller brannmann og medlem i Fagforbundet, Bjørn Berge.

Både Berge og Øberg, sammen med brannmann Tore Skarholm understreker at dette utstyret ikke ville vært kjøpt uten sponsormidler. Det har også bidratt til at 8-10 brannfolk har vært på spesial-opplæring i elveredding.

For Fagforbundet Førde med rundt 500 medlemmer så er dette en billig in-vestering, men gode penger for brannve-senet.

KARI-SOFIE JENSSEN |

kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

Gleder du deg til Fagforbunds-ukene? Har dere noen planer?

Anita Morales Stokdal HTV og leder av Fagforbundet Time, Barne- og ungdoms-arbeider

Ja, jeg gleder meg! Vi har alle-rede forberedt oss godt. For 14 dager siden var vi på studietur til FOA – søsterforbundet vårt i Danmark og de har sånne uker hvert år. Der fikk vi mange gode tips. Vi skal ut på arbeidsplas-sene i kommunen og sjekke at medlemmer og andre ansatte har riktig lønn og riktig blod-trykk!

Ingunn Kile-Lønseth Plasstillitsvalgt Fagforbun-det Arendal, Hjelpepleier

Jo, jeg gjør jo det. Vi skal ha stor frokost på biblioteket i Arendal for alle ansatte som sokner til tre forskjellige fagforeninger; fra kommune, fylket og sykehu-set. Aner ikke hvor mange som vil komme, men vi håper på ca 100 personer. Der skal LO-favør presenteres, vi skal dele ut små-ting fra Fagforbundet. I tillegg skal vi selvsagt ha arbeidsplass-besøk. Vi lurar også på om vi skal ta en nattpatrulje og besø-ke alle nattevaktene i Boveile-dertjenesten i Arendal.

John Ole Johnsen Styremedlem i Fagforbundet Nordfjordeid, Miljøterapeut

Jeg har litt blanda følelser for Fagforbundsukene. Både Fag-forbundet og fagforbundsuke-ne er helt nytt for meg. Det kan nok bli morsomt, men jeg tren-ger litt mer informasjon. Jeg har vært sveiser og fagorgani-sert i Fellesforbundet i mange år. Det er masse planer i fylket. Vet ikke helt hva jeg får deltatt på, siden både kona mi og jeg er turnusarbeidere. Men har jeg mulighet så skal jeg selvsagt være med.

Randi Håland Vikanes HTV Fagfor-bundet Klepp, Gartner

Å ja, jeg gleder meg. Nå har vi jobba så mye med dette at jeg gleder meg til å få satt det ut i praksis. Vi har planlagt arbeids-plassbesøk. Vi skal ha stort åpent møte med foredrag om Hvorfor bruke humor i hver-dagen? Her håper jeg både råd-mann, ordfører og personalsjef kommer. Om ettermiddagen samme dag skal vi være sam-men med de andre på Jæren, vi skal være på torget med ambu-lanser, ansiktsmaling og dele ut ting fra Fagforbundet.

NYHET

TEKST: GEIRMUND JOR FOTO: MARIA WATTNE

Vond varsling

Ta en tynn grein og brekk den, det går lett. Ta 20 greiner og prøv det samme – da møter du massiv motstand. Ordene er fra et nyhetsbrev fagforeningen i LHL, Landsforeningen for hjerte- og lungesyke, sendte ut i fjor. Da var generalsekretæren permittert og organisasjonen i dyp krise.

– Dette er det tøffeste jeg har opplevd. Solidariteten og samholdet ble virkelig satt på prøve. Jeg var forholdsvis ny fagforeningsleder da LHL opplevde sin verste krise noensinne. Generalsekretæren måtte gå, det ble avdekket pengerot og misligheter og hele LHL ble satt under et kraftig press, forteller Frode Mo, som er leder for fagforeningen.

Frode ble valgt som tillitsvalgt i januar 06. På det tidspunktet var allerede fagforeningen kritisk til mange sider av driften i LHL. Foreningen hadde gjentatte ganger bedt generalsekretæren om å styrke personalfunksjonen i LHLs administrasjon, men de nådde ikke fram.

Hemmelige regnskap

Høsten 06 fikk fagforeningen en voldsom nedskjæringspakke på bordet. LHL gikk med underskudd. Det skulle spares millioner og mange skulle sies opp. I alt skulle det spares 12 millioner og fagforeningen ba om innsyn i regnskapene for å vite hva som lå bak de store underskuddene. Kravet ble avvist.

– Vi ble veldig provosert, vi ønsket å bidra positivt i en vanskelig situasjon for

forbundet og mente vi kunne finne fram til alternative kutt og dermed skjerme flere ansatte fra å miste jobben, men så møter vi kun hemmelighold av økonomi fra ledelsen. Det var skuffende og provoserende, forteller Frode Mo.

LHL er en ideell organisasjon som skal ivareta interessene til hjerte og lungesyke. Forbundet er organisert som ideelle organisasjoner flest, med en medlemsorganisasjon som ledes av et valgt styre. Administrasjonen drives av en daglig leder, som i dag er Frode Jahren. I tillegg til medlemsorganisasjonen driver LHL klinikker som eksempelvis Feiringklinikken og Glitretekliviken.

Fagforeningen hadde mistanke om at årsaken til underskuddene i LHL blant annet lå i ett av LHLs mindre selskaper. De hadde hentet informasjon via offentlige tilgjengelige foretaksregistre. Der framkom det kritikkverdig sammenblanding av familie- og forretningsforbindelser. Fagforeningen gjentok kravet om innsyn i regnskapene. Svaret var sjokkerende: Hold dere langt unna disse selskapene. Dere har ikke noe med disse å gjøre, var svaret fra Grønseth. Fagfore-

ningen gav seg ikke, og tok ikke nei for et svar.

Sjefen måtte gå

Høsten 2007 sprakk boblen. En gruppe mellomledere varslet formelt forbundsstyret om det de mente var en fryktkultur, og grovt økonomisk mislighold. De grove anklagene kom opp til behandling på forbundsstyremøte i september 07. Kravet var at det skulle foretas en uavhengig gransking, men personalforeningen krevde også at generalsekretæren måtte permitteres under denne granskningen. Det var tross alt hans disposisjoner som skulle granskes.

Samlet protest

– Til å begynne med fikk vi ikke gjennomslag for at Grønseth skulle fratre under granskingen. Personalforeningen laget et opprop som ba forbundsstyret permittere generalsekretæren med umiddelbar virkning, forteller Mo.

På det tidspunktet forelå det en omfattende dokumentasjon på økonomisk mislighold og sammenblanding av privatøkonomi og LHLs økonomi. Da var både Fagforbundet sentralt og eksterne granskere inne i bildet. Fagforbundet mener at assisterende generalsekretær skal overta og får gjennomslag for det.

– Vi fikk hjelp av kompetansesenteret i Oslo og Fagforbundet Oslo både i oppsigelsesprosessen og når saken mot Grønseth var på det mest intense. Det er godt å ha noen å spørre når du er en liten fagforening. Det er enormt viktig med god skolering av de tillitsvalgte. Før du aner ordet av det står du midt i ei heksegryte der hvert eneste ord og hver eneste handling kan få store og alvorlige konsekvenser for medlemmene. Vi har et godt utbygd system for å støtte hverandre i Fagforbundet. Likevel er vi ikke flinke nok til å be om hjelp. Vi er litt for redde for å være til bry, mener Frode Mo.

Voldsom bitterhet

Han forteller at de ansatte fikk et sterkt samhold under konflikten. – Vi opplevde at vi stod sammen og støttet hverandre. Det var et knallsterkt samhold. Mange følte seg ført bak lyset. Vi hadde stolt på at ledelsen gjorde det beste den kunne for å styrke og drive organisasjonen, og så opplever vi altså at de har disponert økonomien meget kritikkverdig på forbundets bekostning. Det var en voldsom

skuffelse og bitterhet. Det var nok også derfor vi opplevde et så sterkt samhold oss i mellom, tror han.

Han forteller at det var redsel blant de ansatte for at saken skulle skade LHL.

– Så mye negativ eksponering kunne lett ført til av vi mistet medlemmer og tillit i befolkningen generelt. Mange av oss er genuint opptatt av hjerte- og lungesyken, og er involvert i jobben på en helt annen måte enn mange andre arbeidstakere. Heldigvis virker det som både medlemmer og publikum forstod at dette handlet om at noen få personer på toppen hadde styrt dårlig.

Fra frykt til åpenhet

Frode Mo forteller at klimaet i LHL er et helt annet under ny ledelse. Fagforeningen blir tatt med på råd, og er representert der beslutningene fattes. Organisasjonen er i ferd med å få en sunn og god drift av organisasjonen. – Dette er som natt og dag. Med ny generalsekretær har vi gått fra frykt og hemmelighold til åpenhet og inkludering, avslutter foreningsleder Frode Mo i LHLs personalforening.

Tapte i Bergen

En varslersak i Bergen endte nylig med tap for Fagforbundet. Øyvind Hauge, vernepleier ansatt ved sikkerhetsavdelingen ved Sandviken sykehus varslet om det han mente var kritikkverdige forhold ved sykehuset.

Bergen tingrett var enstemmig i sin dom. Han tapte på de fleste punktene og ble også dømt til å betale saksomkostningene.

– Skuffet over dommen

– Vi er skuffet over denne dommen, Vi mente vårt medlem hadde en god sak. Bergen tingrett har lagt lista veldig høyt når de stiller så strenge krav til selve varselet. Denne dommen er tilbakeskritt, fordi mye av bevisbyrden nå ligger på arbeidstakeren. Jeg er overbevist om at det ikke var meningen når vi fikk de nye rettsreglene

som beskytter varslere. Dette sier forbundsadvokat Nils Kristian Lie i Fagforbundet i en kommentar til dommen.

Vi ble ikke hørt fordi retten mente at dette konkrete tilfellet ikke var varsling fordi det var uklart hva det egentlig ble varslet om og at en del av de kritikkverdige forholdene var grepet fatt i, sier Lie.

De nye bestemmelsene i arbeidsmiljøloven, som kom i 2007, kom ikke til anvendelse, siden saken dreier seg om varslinger tilbake i 2004. Ifølge retten er det varsling når en arbeidstaker sier fra om kritikkverdige forhold ved sin arbeidsplass på en forsvarlig måte. I en varsling bør det være noe nytt og det bør være klart hva det varsles om, sier Bergen Tingrett.

Se også Faglig kokebok, side 7.

Faglig ilddåp: Før du aner ordet av det, står du midt i ei heksegryte der hvert eneste ord og hver eneste handling kan få store og alvorlige konsekvenser for medlemmene, forteller Frode Mo i LHL. Som nyvalgt ble han sentral i en omfattende varslersak.

Ekspert advarer

I en større artikkel i Dagsavisen går jus-professor Henning Jakhelln ut med en kraftig advarsel. Han sier at konsekvensene av varsling ofte blir så store at han advarer mot varsling.

– Arbeidstakere som sier fra om at noe kanskje er galt på arbeidsplassen burde få medalje for det ansvaret han eller hun tar. I stedet møtes mange med mobbing, utfrysing og oppsigelser. Det gjør at jeg nå advarer varslerne, og jeg gjør det med tungt hjerte, sier Jakhelln.

Represalier vanlig

Jakhelln forteller at mange av dem som varsler opplever skråblikk fra kolleger og at det kan oppstå mobbing og utfrysing. De sosiale mekanismene sårer person-

ene og skaper samarbeidsproblemer. Han forteller også at omplassering og oppsigelser er vanlig. Han mener at samfunnet ikke ser betydningen av varslere. – Varslere kan være avgjørende i forhold til folks sikkerhet i yrker hvor liv og helse kan stå på spill som for eksempel i eldreomsorgen, sier han.

Han har følgende råd til de som vurderer å si i fra:

– Vær mentalt forberedt. I det øyeblikket du sier i fra har du samtidig bedt om trøbbel. Før du varsler, snakk med ektefelle, samboer og familie, så du har støtte. Forsøk å finne noen støttespillere på jobben slik at du ikke havner i en «en mot alle»-situasjon, sier Henning Jakhelln til Dagsavisen.

Bestill materiell før 20. oktober

Fagforbundsukene nærmer seg. Den sentrale vervegruppa har plukket ut noe av materialet vårt, som kan være nyttig å ha for hånden når det braker løs.

For å være sikker på at dere får det tidsnok til Fagforbundsukene 3. til 14. november, bør bestillingen være posten i hende seinest 20. oktober (intern.post@fagforbundet.no).

Vervebrosjyrer

Vi har diverse «små» vervebrosjyrer: En av dem er generell, oversatt til flere språk. Mange av de største yrkesgruppene har sine spesielle brosjyrer som for eksempel; renholder, brannfolk, renovasjonsarbeider, helsefagarbeider, sykepleier, kontoransatt mm.

Det finnes også en tilhørende A4-plakater med lomme, til disse brosjyrene. Plakatene passer på de fleste oppslagstavler.

I tillegg vil vi trekke fram brosjyra Trygg på jobben med tariffavtale og Sterkere med enn uten.

Den siste er stor og omfattende og passer kanskje best til de som har bestemt seg for å bli medlem og vil vite mer.

Trygg på jobben med tariffavtale er nettopp revidert og kan absolutt brukes på arbeidsplasser uten tariffavtaler som for eksempel i private barnehager.

Skal dere kontakte lærlinger eller skoler, så har vi blant annet lærlingemagasin og annet materiell for ungdom, se www.fagforbundet.no/ungdom.

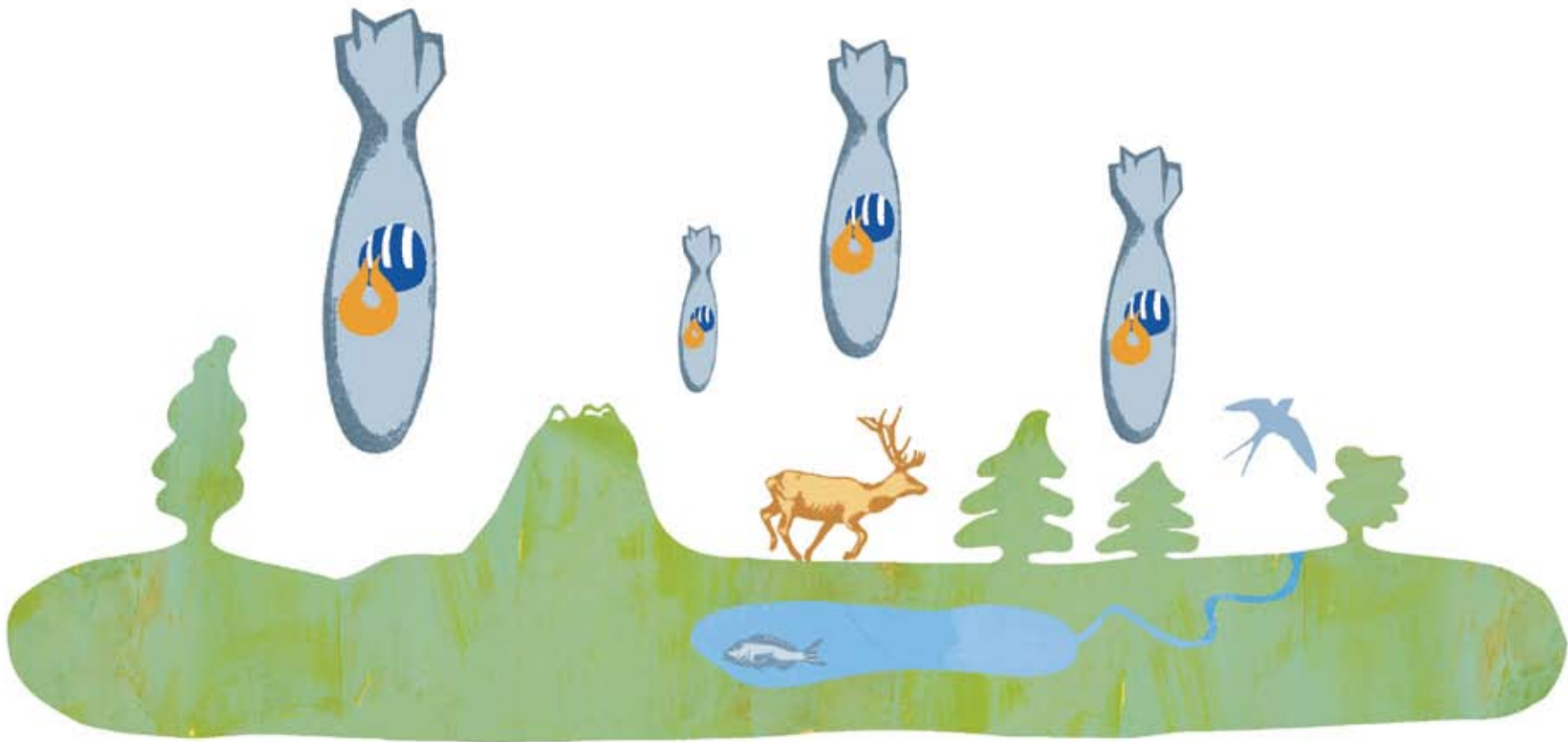
Forberedelser

Sørg for at alle arbeidsplasser har en oppslagstavle. Sørg for at alle oppslagstavler har A4-plakat med lomme og vervebrosjyrer.

Utstyr samtlige tillitsvalgte med verveponghefte og Tipshefte for bedre verving (fås på posten, e-postadresse: intern.post@fagforbundet.no)

KARI-SOFIE JENSSEN | kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: TRUDE TIENSVOLD

LARS HALTBREKKEN
Leder i Norges Naturvern-
forbund

KOMMENTAREN

Alle må gjøre mye – StatoilHydro gjør bare litt

GJENNOM HELSIDES ANNONSER den siste tiden lar StatoilHydro oss får inntrykk av at de er et selskap som tar klimatrusselen på alvor og har tenkt å gjøre mye med den. Ingenting ville være mer gledelig for klimaet om de mente det de sier i annonsene, men dessverre er det lite som tyder på at dette er noe annet en en ren grønnvaskings kampanje fra statsoljeselskapet sin side.

HVIS STATOIL VAR SÅ OPPTATT AV å gjøre mer for miljøet som de sier de må i kampanjen; hvorfor investerer de i et oljesand prosjekt i Canada? Dette er den mest energikrevende og forurensende måten å utvinne olje på.

HVORFOR FJERNER DE IKKE CO² utslippene fra gasskraftverket de har på Melkøya? De må uansett fjerne noe CO² fra gassen de tar opp fra Snøhvitfeltet før de selgere den til kontinentet. CO² som de tar ut fra gassen skal de sende tilbake til reservoaret. De har altså infrastrukturen for deponering av CO² på plass, men har ikke ønsket å fjerne CO² fra eksosen på gasskraftverket. Utslippene fra Melkøya anlegget var i fjor hovedårsaken til at vi nådde nye rekorder i utslippene av klimagasser. Statoil skryter av et 12 år gammelt CO² prosjekt på Sleipner, nå kan de gå videre og få noe nytt å skryte av. Hvorfor vil de ikke?

HVORFOR ER STATOILHYDRO DEN IVRIGSTE PÅDRIVEREN for oljevirksomhet rett utenfor fjæresteinene av Lofoten og Vesterålen? Neppe fordi de tar så mye hensyn til klima. Områdene utenfor Lofoten og Vesterålen er av verdens viktigste områder for fiskeriene. Her er viktige oppvekst og gyteområder som kan bli svært skadelidende ved uhell. StatoilHydro har det siste året vist at frykten for uhell ikke er ubegrunnet. Det har vært to alvorlige hendelser ved Statfjord A plattformen, den ene førte til det nest største oljeutslippet i Norges historien.

FOR STATOILHYDRO EKSISTERER DET IKKE NOE ANNET enn en fossil framtid. BP, det britiske oljeselskapet har i stadig økende grad profilert seg som et energiselskap og istedet for British Petroleum profilerer de seg i økende grad som Beyond Petroleum. For StatoilHydro er den tanken så fremmed at vi heller må satse på Beyond StatoilHydro.

MENS STATOILHYDRO GRØNNVASKER sin fortsatte jakt på fossil energi, diskuterer Storting og Regjering hva barnet skal hete. Hva med å diskutere hvordan det skal oppdras istedet? Det ville vært aktivt eierskap som regjeringen ellers snakker varmt om.

Drøftingsplikten i arbeidsretten

Arbeidsretten har nylig behandlet to saker der Fagforbundet mente at hovedavtalen i KS-området sine bestemmelser om arbeidsgivers plikt til å gjennomføre drøftinger med de tillitsvalgte på «et tidligst mulig tidspunkt» var brutt. Bestemmelsen gjelder saker der endringer og omstillinger vil kunne få betydning for de ansatte. Fagforbundet vant i Moss og tapte i Nord-Trøndelag.

Saken i Moss dreide seg om en ny pleie- og omsorgsplan for kommunen. Der gikk konflikten på om rådmannen hadde en plikt til å drøfte planen med de tillitsvalgte før den endelige innstillingen forelå. På det spørsmålet svarte altså arbeidsretten et entydig ja. Rådmannen hadde ikke overholdt drøftingsplikten og dermed også brutt hovedavtalen.

Avtalebrudd

Kommunen mente at de tillitsvalgte hadde tilstrekkelig rom til å si sin mening etter at rådmannen hadde lagt fram innstillingen sin.

Arbeidsretten sa følgende: « Retten vil likevel bemerke at hva som nærmere ligger i kriteriet «på et tidligst mulig tidspunkt», må fastlegges på grunnlag av blant annet formålet med drøftingsbestemmelsene... På de

saksområder drøftingsplikten gjelder, er arbeidstakersiden sikret en rett til å utøve medinnflytelse på beslutninger – ikke gjennom vetorett, men gjennom argumenter». Retten peker på at desto tidligere et argument bringes inn i bildet, jo større er muligheten for at det får innflytelse.

Retten sier også at «hovedregelen er at drøfting skal gjennomføres før innstillingen avgis» og legger til at Moss kommune hadde rikelig med tid til å gjennomføre drøftinger med de ansatte i løpet av de omtrent seks ukene det gikk fra ei prosjektgruppe avsluttet sitt arbeid og fram til rådmannen avga sin innstilling. De legger til: «Det er tilstrekkelig å anføre at overholdelse av drøftingsplikten er et arbeidsgiveransvar.

Reell drøftingsrett

– Denne dommen er viktig på flere måter. Den slår klart fast at drøftingsretten ikke er en «sandpåstrøingsbestemmelse». Hovedavtalen gir de ansatte en ubetinget rett til å framføre sine argumenter på et så tidlig stadium at de har en reell mulighet til å påvirke utfallet av saken. Dessuten er dommen veldig klar på at det er arbeidsgivers plikt å overholde drøftingsplikten. Det gir et

godt grunnlag i liknende saker, sier forbundsadvokat Hans Christian Monsen.

Tapte i nord

Det gikk ikke like bra i Nord-Trøndelag. Der handlet konflikten om omorganisering av fylkesrevisjonen. Det ble etablert to interkommunale selskap, ett for revisjon og et som skulle fylle en sekretariatsfunksjon for fylkeskommunens kontrollutvalg. Det var overdragelse av sekretariatsfunksjonen med tre ansatte til denne siste selskapsdannelsen som skapte konflikt.

Saken ble avgjort ved at det ble fremmet et benkeforslag om å overdra kontrollutvalgets sekretariat til det nye interkommunale selskapet så snart som mulig. Forslaget ble vedtatt av fylkestinget. Fagforbundet mente at dette ikke hadde vært drøftet i forkant, og at drøftingsplikten dermed var brutt.

Til dette sier Arbeidsretten at bestemmelsen om «tidligst mulig tidspunkt» ikke kan hindre folkevalgtes rett til å fremme benkeforslag. Ordlyden i bestemmelsen sier ikke noe om at drøfting skal gjennomføres før vedtak fattes, mener Arbeidsretten. De sier også at partene er enige om

at hovedavtalens bestemmelser ikke er til hinder for normal politisk behandling i kommunenes politiske organer hvor vedtak kan fattes på bakgrunn av forslag framsatt under møtet. Dermed fikk forbundet ikke medhold i at Nord-Trøndelag hadde brutt drøftingsplikten.

Forbundsadvokat Hans Christian Monsen bemerker at han finner uttalelsene som vektlegger hensynet «til det lokalpolitiske demokrati» lite logisk. «Jeg kan ikke skjønne at det skal gjøre noen forskjell om fylkestinget treffer vedtak i tråd med sakskartet eller på bakgrunn av benkeforslag. Politiske organer må, uansett om vedtak treffes ved benkeforslag eller ikke, respektere de lover og avtaler fylkeskommunen er forpliktet av – også Hovedavtalen.» Han tilføyer at hadde saken blitt vurdert av de alminnelige domstoler opp mot arbeidsmiljølovens regler om informasjon og drøfting ved virksomhetsoverdragelse – hvilket Arbeidsretten underlig nok ikke tok opp – så må det antas at fylkestingets vedtak hadde blitt ansett som lovstridig.

oss dommen har falt

KORT SAGT

Buss på gass

Fagforbundet og Transportarbeiderforbundet hadde møte med statssekretær Heidi Sørensen i Miljøverndepartementet mandag 15. september. Forbundene hadde bedt om møtet for å diskutere en statlig innsats for å få rutebusstrafikken over på biometangass.

Teknologien er kjent. Det kjøres rutebusser i et visst omfang på biometangass blant annet i Sverige og Østerrike, og vi har seks busser på dette drivstoffet i Fredrikstad.

Tida er inne for en klar politisk styring mot biometangass som den nære framtids drivstoff for lokal tungtransport.

Forbundene peker på at initiativet, og økonomien, må komme fra sentrale politiske myndigheter. Med dagens anbudsregime i lokal busstrafikk, er det verken initiativ eller økonomi i fylkeskommunene eller busselskapene for

slike initiativ. Innspillet ble positivt mot-tatt. Heidi Sørensen lovte å ta initiativ til et nytt møte hvor også Samferdselsdepartementet på statssekretærnivå skulle inviteres.

Miljømessige grunner til å ta i bruk biogass:

- Erstatte fossilt brensel .
- Gir bærekraftig avfallshåndtering.
- Biprodukter som gjødsel og varme.
- Bedre luftkvalitet med lave partikkel-utslipp.
- Mindre støy.

Økonomiske grunner for biogass:

- Nye arbeidsplasser og bærekraftig næringsliv.
- Vil ta i bruk ressurser som ellers ville gått opp i lufta.

Politiske grunner:

- Viser lederskap og handlekraft.
- Norge som miljønasjon styrkes.
- Bedre samarbeid mellom stat/kommune/næringsliv.
- Tydelig adressere et samtidspolproblem.

Sammen mot fattigdom

I år som i fjor, samler Fagforbundet tillitsvalgte og viktige støtte-spillere i kampen mot fattigdom til en dagskonferanse. 22. oktober i Oslo: Make Poverty History!

Fagforbundet ønsker å bidra til at FNs tusenårsmål om bekjempelse av fattigdom nås. I fjor arrangerte vi for første gang en konferanse på den internasjonale dagen for bekjempelse av fattigdom, den 17. oktober. Sentrale aktører fikk dele kunnskap og debattere hvordan vi sammen kan bidra – nasjonalt og globalt. Den 22. oktober i år blir en liknende inspirasjon for Fagforbundets tillitsvalgte i det videre arbeidet.

I år står tusenårsmål 3, 4 og 5 i fokus, de måla verden ligger dårligst an til å nå. Mål 3 er å fremme likestilling og styrke kvinners stilling. Mål 4 og 5 er å redusere barne- og svangerskapsrelatert dødelighet.

Mange og korte

Fattigdomskonferansen har et stort

antall presentasjoner og innledere, blant dem:

- De rødgrønne: Hva gjør Norge for tusenårsmåla?
- FNs utviklingsprogram (UNDP): Status for tusenårsmål 3, 4 og 5
- Forbundsadvokat Kjetil Edvardsen: Vilkårighet, tilfældighet, forskjellsbehandling -sosialhjelpsatsene i de norske kommunene
- ISKAs regionalsekretær Anandalakshmi Vaidhiyanathan: Hvordan jobber fagforeningene i Sør-Asia med mål 3, 4 og 5?
- Rådgiver i «For velferdsstaten», Helene Bank: Hvorfor er ikke FNs tusenårsmål nok?

Forestilling

Dagen avsluttes med at Sosialistisk kor i Oslo framfører et spesialskrevet sangspill til kamp mot fattigdommen; «En sang til motet», før en uformell middag i kantina.

Når medlemmet varsler

Blir du oppsøkt av et medlem som forteller om noe som skjer på jobben som bryter med lover eller regler, så har du i utgangspunktet en varsler foran deg. Og de skal vi ta godt vare på. Våre folkevalgte synes at varsling er så viktig at de har vedtatt egne lovbestemmelser om dette.

I følge Arbeidsmiljølovens § 2-4 har en arbeidstaker rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten. Kritikkverdige forhold kan være brudd på lover og regler, eller det kan være den alminnelige oppfatningen av hva som er forsvarlig eller etisk akseptabelt. Forhold som arbeidstaker mener er kritikkverdige ut fra egen politisk eller etisk overbevisning, derimot, omfattes ikke av bestemmelsen.

Det kan i utgangspunktet virke enkelt å identifisere en varslersak, som for eksempel mistanke om korrupsjon eller rusmisbruk. Men tenk deg at et medlem kommer og varsler om noe han mener er til fare

for pasientenes helse. Han er sykepleier og derfor har god faglig bakgrunn for meningen sin. Men så er han også en av kommunens profilerte SV-politikere – og kommunen er borgelig styrt.

Forsvarlig varsling

Å gå til media, blogge eller bruke hjemmesider er eksempler på ekstern varsling. Det samme gjelder å skrive e-post til flere mottakere utenfor virksomheten. Intern varsling er når medlemmet kontakter tillitsvalgte, verneombud, ledere osv.

Arbeidsmiljøloven krever at varslingen skal være forsvarlig. Lovgivernes hensikt med denne bestemmelsen har ikke vært å skremme noen fra å varsle, men et vern mot unødvendige skader på arbeidsgivers interesser. Det er altså spesielt ved ekstern varsling man skal huske på forsvarligheten. Det er også viktig å ikke glemme regler om lovpålagt taushetsplikt osv.

Hovedregelen vil være at arbeidstakeren først må forsøke å ta opp forholdene internt, unntatt er opplysninger om kriminelle eller andre alvorlige forhold. Det samme gjelder dersom arbeidstaker av andre grunner hadde grunn til å tro at intern varsling ville vært uhensiktsmessig.

Det er ikke avgjørende om arbeidsta-

ker i etterkant viser seg å ta feil, men hva denne arbeidstakeren hadde rimelig grunn til å tro ut fra sin posisjon og kompetanse og med de opplysninger som var tilgjengelige på det tidspunktet da varslingen skjedde. Hvis varsleren er ansatt som kontroller i virksomheten stilles det altså ganske strenge krav til akt-somhet ved varsling av økonomisk mislighold.

Retningslinjer

I arbeidsmiljølovens § 3-6 omtales arbeidsgivers plikt til å legge forholdene til rette for varsling. Bestemmelsen innebærer at arbeidsgiver skal utarbeide rutiner for varsling eller sette i verk andre tiltak som legger forholdene til rette for varsling.

Store arbeidsgiverorganisasjoner som KS og NHO har laget fyldige veiledere for hvordan man skal utvikle rutiner for varsling. Varslingsrutinene er en del av virksomhetens HMS-system og skal behandles i AMU.

Fagforbundet siden sist

■ Fagforbundets yrkesfaglige stpender mer populære enn noen gang. For 2008 er det satt av 16 millioner kroner til forbundets yrkesfaglige stipend. Stipendutbetalinger som er bokført fram til midten av august 2008 beløper seg til vel 11,5 millioner kroner. Forbruket er høyere hittil i år enn noen gang før.

■ Arbeidsutvalget har behandlet nye rutiner for sletting av medlemmer som ikke betaler kontingent. Det har de siste årene vært en økning i antall medlemmer med restanser. Det virker som mange fagforeninger ikke følger rutinebeskrivelsene på kontingentoppfølging godt nok. Administrasjonen har fremmet forslag til hvordan det kan ryddes opp. Målet er å beholde flest mulig av disse medlemmene samt å få inn en del av den utestående kontingenten, i kombinasjon med avskrivning av gamle krav.

■ Fagforbundet Kongsberg (avd 088) og Fagforbundet Kongsberg sykehus (avd 748) slås sammen. Arbeidsutvalget anbefaler sammen-slåingen overfor forbundsstyret.

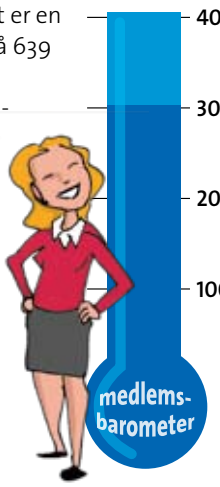
■ Fagforbundet har deltatt i høringen til innstillingen «Styrket demokrati i Den norske kirke». Det er i tråd med Fagforbundets syn på Den norske kirke og allmenne verdier i vårt samfunn at det arbeides for å styrke demokratiet. Forbundet ønsker deltakelse og innflytelse for alle kirkens medlemmer på kirkelige valg. Derfor støtter fagforbundet mange av forslagene til tiltak som legges fram i innstillingen, men har også noen kritiske bemerkninger.

■ Fagforbundet Seksjon kirke, kultur og oppvekst har et yrkesfaglig samarbeid innen oppvekstsektoren med Fag og Arbejde, Pedagogisk sektor og Svensk Kommunal. Som et resultat av arbeidet, er det ønske fra de respektive organisasjoner om å lage en nordisk barnehagekonferanse. Det er vedtatt at SKKO skal arbeide videre med denne planen sammen med Svensk kommunal.

■ ICU – International Confederation of Chimney Sweepers Trade Union har kalt inn til årsmøte 15. og 16. september 2008 i London. Administrasjonen anbefaler at tre personer bør delta på årsmøtet. En fra faggruppen for Feiere, en fra administrasjonen i SST, samt en person fra Feiermesternes Landsforening skal reise til London.

■ Fagforbundet har nå 301 739 medlemmer, herav 197 453 yrkesaktive. Det er en netto økning på 639 totalt og 450 yrkesaktive. Tallene er tatt ut i slutten av september.

SEPTEMBER 2008:
301 739
MEDLEMMER

FAGFORBUNDET

UTGIVER: Fagforbundet
ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no
FAGREDAKTØR: geirmund.jor@fagforbundet.no
I REDAKSJONEN: nils.fredrik.hansen@fagforbundet.no
ellisiv.solskinnsbakk.selines@fagforbundet.no
kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no
andreas.halse@fagforbundet.no

LAYOUT: berit.paulsen@fagforbundet.no
kjell.olufsen@fagforbundet.no
REDAKSJONEN AVSLUTTET: 24. september
OPPLAG: 18 500
TRYKK: Aktietrykkeriet

FOTO: ELLISIV SOLSKINNSBAKK SELNES

Tore Karlsen

Til tross for sine 51 år, er ikke Karlsen en veldig erfaren bussjåfør. Han er noe så sjeldent som en ferskvannsbilog bak rattet, ferdig universitetsutdanna i fjor.

– Det var ikke lett å ha familie på en studieinntekt, så jeg begynte å kjøre buss i tillegg. Jeg hadde jo allerede alle tenkelige sertifikater, bortsett fra fly og helikopter. Jeg har alltid elsket å kjøre, med alt som hører til: motor, hjul, belter og båter.

Beholdt pappapermisjon

Karlsen gikk rett inn i rollen som hovedtillitsvalgt i januar. Han legger ikke skjul på at det har vært ekstremt tøffe tider. Da Tromsbuss ble solgt i 2006, ble NHO motpart i forhandlinger.

– Tromsbuss var kjent som det beste busselskapet i landet å jobbe for, med bra lønn og gode betingelser. Da vi skulle ha nye avtaler, ble det viktig

å videreføre ordninger som 2 ukers betalt pappapermisjon. Det er ingen selvfølge i det private, men vi klarte å få gjennomslag. Da vi senere fusjonerte med to andre selskap, kom de ansatte fra de andre selskapene inn med dårlige avtaler. De fikk et løft på grunn av forhandlingsgunnlaget Fagforbundet hadde. Karlsen kjemper også for at personlige tillegg ikke skal bli spist opp av den store potten.

Krangel og konflikt

Med nye kolleger kom også flere fagforeninger inn i bildet.

– Transportarbeiderforbundet har vi et godt samarbeid med, mens YS var så hissig på verving, at vi røk uklar. Arbeidsmiljøet var preget av krangling og avvisskriverier.

– Det verste var personkonfliktene. Jeg har prøvd å styre unna som best jeg kan.

– Det er med bussen som med båten – de er damer.

oss nytt medlem

oss@fagforbundet.no

Dinglende: – Læringskurva mi har gått så bratt til vær de siste månedene at det føles som jeg henger og dingler i løse lufta, ler hovedtillitsvalgt ved avdeling 448, tidligere Tromsbuss, Tore Karlsen. Etter først å ha vært gjennom et salg, og så en fusjon, heter busselskapet nå Cominor. Men på jakka hans står det fremdeles Tromsbuss.

Når det gjelder verving, så er det vanskelig å dunke handlingsprogrammet vårt i hodet på noen som i bunn og grunn kun er opptatt av den «tier» de kan spare på medlemsavgift, eller den femmer» som går til Arbeiderpartiet. I dag har vi 120-130 medlemmer, mens YS har i underkant av 100.

Ferskvannsbilogen sysler med saltvann på si; sammen med en kamerat har han fått konsesjon på 800 tonn blåskjell. Det kan bli framtidig inntekt. Men foreløpig er han fornøyd med å kjøre buss to dager i uka og ellers drive fagforeningsarbeid. Et lite hjertesukk, bare: han kjenner seg ofte ensom på tillitsvalgsamlinger, med NHO som motpart.

– I bunn og grunn så synes jeg all kollektivtransport burde være offentlig anliggende: betalt over skatteseddelen og ferdig med det!

ELLISIV SOLSKINNSBAKK SELNES |
ellisiv.solskinnsbakk.selines@fagforbundet.no

oss kurs & konferanser

■ 22. oktober, Oslo
Bekjemp fattigdommen – i Norge og verden
Fagforbundets konferanse om Tusenårsmåla og bekjempelse av fattigdom skal inspirere tillitsvalgte til fortsatt innsats. En lang rekke korte, spennende innledninger fra organisasjoner som jobber med samme mål. I år står likestilling og kvinners rettigheter i fokus. Etter programmet viser Sosialistisk kor «En sang til motet», som er spesialskrevet for dagen. Påmelding via fylket.

■ 27. – 28. oktober, Ålesund
Vekk med medikamentene!
Veier ut av rusen – hva fungerer? Kurset er ledd i en bevisstgjøring om bruk, bivirkning, nedtrapping, støtte og forebygging. Mandag og fram til lunsj tirsdag vil by på innlegg fra organisasjoner og brukere, uvanlige prosjekter med uvanlige resultater. Tirsdag etter lunsj åpnes det for pårørende og brukere, spørsmål og svar. Arrangør: Foreningen Fattignorge. Påmelding: www.medisinmotpiller.no

■ 28. oktober, Oslo
Framtidas verneombud
Fagforbundet, UNIO og KS-programmet Livskraftige kommuner arrangerer nasjonal konferanse om framtidas verneombud. Bli med og lær hvordan 20 000 verneombud skal forandre Norge til et bedre land for innbyggerne og for verden. Jan Davidsen, Anders Folkestad, Helga Hjetland og Trine Lise Sundnes kommer.

■ 5. – 6. november, Øyer
Kurs for kirke og gravferdsansatte
Fagforbundet Oppland og Hedmark inviterer til kurs for kirke- og gravferdsansatte.

Temaer vil blant annet bli psykososialt arbeidsmiljø, teoretisk og praktisk gjennomgang av sikring, stempling av graver og flytting av gravstener. Kursholdere fra Midt-Gudbrandsdal Bedriftshelseteneste, Bentzen gravferdsutstyr og gartner Kjell Bjørke. NB: Begrenset med plasser!

■ Nov/des. Sørmarka
Veilederkurs for erfarne instruktører del 1
I november går del 1 av veilederkurset for erfarne instruktører. Del 2 kommer i januar 2009. Passer for erfarne instruktører som trenger pedagogisk påfyll og er åpen for nytenkning. Du vil lære om læring, veiledning og coaching, kursplanlegging, metodikk/gjennomføring av kurs, evaluering, kommunikasjon, læringsarenaer, organisasjonsutvikling. Søknadsfrist 1. okt.

oss redaksjonen

oss@fagforbundet.no

Send oss en e-post og si din mening og kom med tips!

oss nytt om navn | oss@fagforbundet.no

Oss tillitsvalgte bringer meldingen om ny ledelse i fylkeskretsen i Troms en gang til. I forrige utgave fikk vi ikke med bildet at den nye ledertrioen. Her de: Ny nestleder er **HILDE BERNHARSEN** som fra før også er SKA leder. Ny fylkesleder er **BRITT ÅS**, som tidligere var nestleder og leder for Seksjon helse og sosial i Troms. Britt sitter også i forbundsstyret. Den som overtar for Britt som leder for SHS er **RANDI STEINLI PEDERSEN**.

Leder i Fagforbundet Sogndal, avd. 551, **PER ROAR PETTERSEN** døde brått 6. september. Per Roar ble bare 51 år. Han var 2. vara til Landsstyret i denne perioden.

ANN JORUNN KVEEN er tilbake som Hovedtillitsvalgt i Vågå etter fødselspermisjon.

EDDIE WHYTE er valgt som leder for Koordineringsleddet BUF-etaten i Region Sør rett før sommeren. Eddie er også nesteleder i fylkeskretsen i Vestfold.

Ny plasstillitsvalgt ved Eidsbøen bufellesskap som er en del av Fagforbundet Austevoll er **HENRIETTE ULLAHAMMER**. Litt i tvil sa hun ja til å være tillitsvalgt i ett år. Etter endt grunnleggende skolering, dvs. Fase 1 og deler av Fase 2 ga hun uttrykk for at dette var veldig kjekt og hun kommer nok til å stå lenger enn ett år. I oktober er hun klar for å ta resten av Fase 2 skoleringen.

Nytt hovedverneombud i Austevoll kom-

mune er **MARIA HUKANES MATHISEN**. Hun er styremedlem i seksjon helse og sosial.

Mandal kommune har to nye tillitsvalgte; **WENCHE RINDEN** i Skjebstad barnehage og **GERD NODELAND** ved Sone Skinnes.

STIG GUMPEN er ny leder for fagforeningen i Skjærgårdskollektivet i Vest-Agder.

ARE HERDLEVÆR er ny hovedtillitsvalgt i avd 567 Fagforbundet Søgne. Han er også fagforeningsleder der.